

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4101/20
20.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ... бр. ..., чији је пуномоћник Милка Бошковић, адвокат из Београда, ул. Милоја Павловића број 6, против туженог „Generali osiguranje Srbija“ а.д.о. из Београда, ул. Владимира Поповића бр. 8, чији је пуномоћник Нађа Самац, адвокат из Београда, Булевар Михаила Пупина бр. 109/6, ради накнаде штете, вредност предмета спора 1.370.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 3087/19 од 21.6.2019. године, у седници већа одржаној дана 20.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П 3087/19 од 21.6.2019. године у делу става другог изреке којим се делимично одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова преко досуђеног износа од 91.200,00 динара до траженог износа од 270.000,00 динара, као и решење о трошковима парничног поступка из става трећег изреке и у том делу **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиоца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Трећег основног суда у Београду П 3087/19 од 21.6.2019. године у преосталом делу става другог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете, поред износа досуђених ставом првим изреке наведене пресуде, исплати за душевне болове због умањења животне активности износ од још 34.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од још 11.200,00 динара, као и на име наружености износ од још 26.124,00 динара, све у укупном износу од још 71.324,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 21.6.2019. године, па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења, док се у преосталом делу тужбени захтев тужиоца за накнаду нематеријалне штете на име душевних болова због умањења животне активности, претрпљеног страха и на име наружености, као неоснован, **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 13.900,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од укупно 329.876,00 динара и то износ од 152.000,00 динара на име умањења животне активности, износ од 91.200,00 динара на име претрпљених физичких болова, износ од 60.800,00 динара на име претрпљеног страха, износ од 25.876,00 динара на име наружености, све са затезном каматом, почев од 21.6.2019. године, па до коначне исплате. Ставом другим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца у делу накнаде нематеријалне штете на име душевних болова због умањења животне активности од досуђеног износа од 152.000,00 динара, до траженог износа од 800.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова од досуђеног износа од 91.200,00 динара до траженог износа од 270.000,00 динара, на име претрпљеног страха од досуђеног износа од 60.800,00 динара до траженог износа од 200.000,00 динара, на име наружености од досуђеног износа од 25.876, динара, до траженог износа од 100.000,00 динара, све као неоснован. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 216.030,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавило тужилац, побијајући је у ставу другом и трећем изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и погрешне одлуке о трошковима парничног поступка, предлажући да другостепени суд преиначи наведену пресуду и усвоји тужбени захтев у целости са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу у границама законских овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП (Сл. гласник РС 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), Апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП-а на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Супротно наводима из жалбе тужиоца, првостепени суд није учинио повреду поступка из тачке 12 ове законске одредбе, јер је за своју одлуку дао јасне и довољне разлоге, изрека пресуде је разумљива и постоји сагласност између онога што се у разлозима пресуде наводи са садржином изведених доказа.

Нису основани наводи жалбе ни да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, јер је првостепени суд правилном применом члана 8 ЗПП-а савесно и брижљиво оценио сваки доказ посебно и све доказе заједно, на основу чега је правилно утврдио да се дана ... године у ..., на коловозу ул. ... код кућног броја ..., догодила саобраћајна незгода коју је проузроковао осигураник туженог АА, на тај начин што је управљао путничким моторним возилом марке „Honda Akord“ регистарских ознака ... левом саобраћајном траком коловоза улице из смера улице ... ка ... под дејством алкохола у крви од 0.90 грам/промила, услед чега је прешао на

коловозну траку намењену за саобраћај возила из супротног смера и чеоним делом свог возила ударио у чеону страну теретног возила марке „Zastava Iveko Rival“ регистарских ознака ..., којом је из супротног смера управљао оштећени ББ, услед чега је сувозач, овде тужилац, АА, из возила којим је управљао ББ, задобио тешке телесне повреде у виду серијског прелома доње трећине тела грудне кости и нагњечења меких ткива са раздерином коже поглавине. Утврђено је да је АА пресудом Првог основног суда у Београду К.бр. 2640/2012 од 7.2.2013. године оглашен кривим за предметну саобраћајну незгоду. Из налаза и мишљења судског вештака др Мићуновић Љубице утврђено је да тужилац у моменту повређивања трпео бол јаког интензитета у трајању од пар сати, болове средњег интензитета трпео је у трајању од 14 дана, болови су били слабог интензитета у трајању од 30 дана током коштане санације, надаље тужилац није трпео болове као последицу штетног догађаја. Код тужиоца као последица штетног догађаја постоји наруженост лаког степена и огледа се у јасно видљивом ожилку на лицу у регији ивице власишта и чела, те постојање истог изазива непријатност код посматрача, али и код тужиоца. Даље, код тужиоца као последица тешке повреде грудне кости и серијског прелома ребара са леве стране грудног коша постоји умањење опште животне активности у виду ограниченог физичког рада, односно физичке активности од 15% трајно. Из налаза и мишљења судског вештака др Зорана Ђурића утврђено је да је тужилац приликом повређивања доживео примарни страх који је трајао око 5 минута и био је високог интензитета, секундарни страх средњег интензитета је трајао око 14 дана, а секундарни страх ниског интензитета је трајао око три месеца изазван тегобама у покретима грудног коша, те да претрпљени страх није оставио трајне последице на тужиочево психичко здравље. Утврђено је да је тужени у вансудском поступку дана 28.2.2011. године на име накнаде штете исплатио износ од 126.000,00 динара, уз урачунати допринос тужиоца у настанку штете од 20%.

Међу парничним странкама у току поступка није била спорна пасивна легитимација туженог, ни основ потраживања, већ да ли су исплатом у вансудском поступку у потпуности правично намирена потраживања тужиоца на име накнаде нематеријалне штете коју је претрпео у предметној саобраћајној незгоди, као и допринос тужиоца настанку штете. На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду применио одредбу члана 200 Закона о облигационим односима, као и члана 232 Закона о парничном поступку, када је правилно оценио да износи накнаде нематеријалне штете коју је тужени исплатио тужиоцу у вансудском поступку нису довољна сатисфакција за штету коју је тужилац претрпео у предметној саобраћајној незгоди.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, првостепени суд је на основу члана 200 Закона о облигационим односима и члана 232 Закона о парничном поступку, закључио да је тужбени захтев основан, али превисоко опредељен, па је на име накнаде нематеријалне штете досудио тужиоцу износ од укупно 329.876,00 динара и то износ од 152.000,00 динара на име умањења животне активности, износ од 91.200,00 динара на име претрпљених физичких болова, износ од 60.800,00 динара на име претрпљеног страха, износ од 25.876,00 динара на име наружености, а у преосталом делу одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 200 став 1 Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" број 29/78, 39/85, 45/89-одлука УСЈ и 57/89, "Службени лист СРЈ" број 31/93 и "Службени лист СЦГ" број 1/2003-Уставна повеља), прописано је да за претрпљене физичке болове, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, наружености, повреде угледа, части, слободе или права личности, смрти блиског лица, као и за страх суд ће, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете, као и у њеном одсуству, а ставом 2 истог члана да ће приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. Полазећи од наведене материјалноправне одредабе, правилно је првостепени суд закључио да тужилац има право на накнаду нематеријалне штете, која мора бити умањена због доприноса тужиоца настанку штете у правилно одмереној висини од 20%, али је у погледу висине досуђене накнаде нематеријалне штете, првостепени суд погрешно применио материјално право и прениско је одмерио на име умањења животне активности, на име претрпљеног страха и на име наружености, а превисоко на име физичких болова.

Имајући у виду да је тужилац претрпео тешке телесне повреде у наведеној саобраћајној незгоди, због чега код њега постоји умањење опште животне активности у виду ограничене физичке активности 15% трајно, да је осигураник туженог проузроковао наведену саобраћајну незгоду, интензитет и јачину болова, као и претрпљеног страха, те чињеницу да је тужени у вансудском поступку исплатио тужиоцу део нематеријалне штете дана 28.2.2011. године у укупном износу од 126.000,00 динара у који износ је урачунат допринос тужиоца у настанку штете од 20% тако што је износ од 31.500,00 динара одузет од укупног износа утврђене штете од 157.500,00 динара, првостепени суд је правилно оценио да је правична накнада за претрпљену нематеријалну штету у фебруару 2011. године када је тужени исплатио штету тужиоцу износила 650.000,00 динара и то на име душевних болова због умањења животне активности од 15% 300.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова 150.000,00 динара, на име претрпљеног страха 120.000,00 динара и на име наружености 80.000,00 динара. Када се има у виду утврђени допринос тужиоца у настанку незгоде од 20%, а који допринос је првостепени суд правилно утврдио, накнада штете која би припала тужиоцу износила би 520.000,00 динара и то на име душевних болова због умањења животне активности износ од 240.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 120.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 96.000,00 динара и на име наружености износ од 64.000,00 динара.

Првостепени суд правилно наводи да се висина накнаде штете одређује према ценама у време доношења судске одлуке, сходно одредби чл. 189 став 2 ЗОО-а, али погрешном применом члана 200 ЗОО-а и 232 ЗПП-а закључује да је висина правичне накнаде претрпљене штете нижа у време доношења одлуке у односу на време настанка штете односно вансудске исплате тужиоцу.

Наиме, критеријуми и мерила за одређивање висине накнаде нематеријалне штете у моменту вансудске исплате тужиоцу у току 2011. године, те критеријуми и мерила за одређивање висине накнаде нематеријалне штете на дан пресуђења пред првостепеним судом дана 21.6.2019. године нису промењени, а свакако не на штету тужиоца, јер иако је од дана исплате у вансудском поступку протекао одређени временски период, није дошло до промене (а нарочито не до смањења висине правичне накнаде), а у складу са актуелном судском праксом и променама вредности динара. По оцени Апелационог суда, правична накнада која би тужиоцу припала, без обрачунатог доприноса, правилном применом члана 200 ЗОО-а и 232 ЗПП-а, имајући у виду налаз и мишљење вештака и све околности случаја износи укупно 650.000,00 динара и то на име на име душевних болова због умањења животне активности од 15% износ од 300.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 150.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 120.000,00 динара и на име наружености износ од 80.000,00 динара. Имајући у виду правилно утврђени допринос тужиоца у настанку незгоде од 20%, правилном применом члана 192 став 1 ЗОО-а правична накнада нематеријалне штете тужиоцу износи укупно 520.000,00 динара и то на име душевних болова због умањења животне активности износ од 240.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 120.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 96.000,00 динара и на име наружености износ од 64.000,00 динара. Када се од тих износа одузму износи исплаћени тужиоцу у вансудском поступку од укупно 126.000,00 динара и то: на име душевних болова због умањења животне активности од 15% износ од 54.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 36.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 24.000,00 динара и на име наружености износ од 12.000,00 динара, у који износ је урачунат допринос тужиоца од 20%, другостепени суд налази да би тужиоцу требало да припадну следећи износи: на име душевних болова због умањења животне активности од 15% износ од 186.000,00 динара, на име претрпљених физичких болова износ од 84.000,00 динара, на име претрпљеног страха износ од 72.000,00 динара и на име наружености износ од 52.000,00 динара. Како је ставом првим изреке пресуде који је нежалбен и самим тим правноснажан протеком рока за изјављивање жалбе, тужиоцу правноснажно досуђена накнада у укупном износу од 329.876,00 динара, то по оцени Апелационог суда тужиоцу на име правичне накнаде нематеријалне штете правилном применом члана 200 ЗОО-а припада износ од још укупно 71.324,00 динара односно на име накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења животне активности, поред досуђеног износа од 152.000,00 динара, износ од још 34.000,00 динара, укупно 186.000,00 динара; на име претрпљеног страха, поред досуђеног износа од 60.800,00 динара, износ од још 11.200,00 динара, укупно 72.000,00 динара; на име наружености, поред досуђеног износа од 25.876, динара, износ од још 26.124,00 динара, укупно 52.000,00 динара. Преко досуђених износа, тужбени захтев тужиоца није основан, јер би се досуђивањем већег износа на име правичне накнаде за ове видове нематеријалне штете, погодновало тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

На досуђене износе тужилац има право на законску затезну камату, како је то тужбеним захтевом тужилац тражио, као и жалбеним предлогом, и то почев од 21.6.2019. године, као дана доношења првостепене одлуке па до исплате, на основу члана 277 ЗОО-а.

У погледу накнаде нематеријалне штете за претрпљене физичке болове, иако је по оцени Апелационог суда правилном применом цитираних одредби овај износ требало да буде мањи (уместо износа од 91.200,00 динара износ од 84.000,00 динара), примењено је правило *reformatio in reius* - забрана преиначење на горе из члана 395 ЗПП-а, јер се једино тужилац жалио, те је у том делу побијана пресуда потврђена.

Овај суд је ценио и остале наводе жалбе тужиоца, али их посебно не образлаже применом овлашћења из члана 396. ЗПП-а, имајући у виду да нису од утицаја на доношење другачије, за жалиоца повољније одлуке у овој правној ствари у погледу досуђене накнаде.

Како је преиначена одлука о главној ствари, Апелациони суд је оценио да би требало да буде преиначена и одлука о трошковима, како због преиначења, тако и због неправилне примене члана 154 ЗПП-а, обзиром да је досуђен приступ адвокату на три неодржана рочишта, а захтев се основано односио на приступ на четири неодржана рочишта, што је другостепени суд утврдио увидом у списе предмета, те би применом члана 150,153, 154 и 163 ЗПП-а, тужилац имао право на накнаду трошкова на име заступања од стране пуномоћника из реда адвоката, и то на име трошкова првостепеног поступка: за састав тужбе и три образложена поднеска у износу од по 6.000,00 динара, за заступање са приступом и паушалом на седам одржаних рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за приступ на четири неодржана рочишта у износу од по 4.500,00 динара, састав прве жалбе у износу од 12.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 30.000,00 динара, као и за судску таксу за тужбу и одлуку у износу од по 17.824,00 динара, што укупно износи 172.148,00 динара одмерено у складу са ТТ важећом у време настанка таксене обавезе и Адвокатском тарифом у време доношења одлуке о трошковима. Међутим, како је обрачунати износ мањи од износа досуђеног првостепеном пресудом, то је и у овом делу примењено правило *reformatio in reius* - забрана преиначење на горе из члана 395 у вези члана 402 ЗПП-а, јер се једино тужилац жалио, те је потврђена и одлука о трошковима првостепеног поступка садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде.

Како је тужилац делимично успео у другостепеном поступку има право на накнаду трошкова за састав жалбе сразмерно успеху у спору, у износу од 12.000,00 динара, као и на судску таксу на жалбу у износу од 1.900,00 динара, укупно 13.900,00 динара.

Са свега изложеног, применом члана 390 ЗПП-а одлучено је као у ставу првом, члана 394 тачка 4 ЗПП-а као у ставу другом, а на основу члана 165 став 2 у вези члана 401 тачка 3 ЗПП-а, као у ставу трећем изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**